

5. 9. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nespolehlivé osoby z hlediska plnění daňových povinností

Cílem tohoto článku je představení vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní, který do daňové oblasti přináší nový institut, a to tzv. nespolehlivou osobu, srovnání s dosavadní právní úpravou a seznámení s riziky z tohoto vyplývajícími. Návrh zákona bude v nejbližších dnech projednáván v Poslanecké sněmovně.



Nespolehlivý plátc

Již před několika lety byl do daňové oblasti zaveden institut nespolehlivého plátce, jehož definice je uvedena v ustanovení § 106a zákona č. [235/2004](#) Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen jako „zákon o DPH“), dle kterého se nespolehlivým plátcem DPH stává plátc, který poruší závažným způsobem své povinnosti vztahující se ke správě daně.

Institut „nespolehlivého plátce“ je alternativním postihem ke zrušení registrace u plátců, kteří závažným způsobem poruší své povinnosti v oblasti DPH, ale kterým z důvodu jejich obratu převyšujícího 1 000 000 Kč za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců nelze zrušit registraci k DPH, tzn. povinných plátců DPH. Tito plátci zůstávají plátci daně, ale jsou označeni jako „nespolehliví plátci“, přičemž s tímto označením jsou následně spojeny i další sankční účinky, a to povinné měsíční zdaňovací období dle ustanovení § 99 a 99a zákona o DPH a skutečnost, že osoba, která přijímá zdanitelná plnění od nespolehlivého plátce, ručí za nezaplacenou daň z tohoto plnění dle ustanovení § 109 odst. 3 zákona o DPH.

Generální finanční ředitelství vydalo v této souvislosti dne 4. ledna 2013 informaci k aplikaci ustanovení § 106a zákona o DPH, ve které se vyjadřuje k osobě nespolehlivého plátce a okolnostem, které nejčastěji odůvodňují rozhodnutí správce daně o přidělení tohoto statusu. Dle tohoto pokynu se pro získání statusu nespolehlivého plátce nemusí jednat pouze o porušení povinnosti hmotněprávního charakteru vyplývající ze zákona, ale také o porušení povinnosti procesního charakteru vyplývající z daňového řádu. Mezi tyto povinnosti se zahrnuje povinnost podat daňové tvrzení (stačí nepodat ani na výzvu správce daně daňové přiznání, hlášení nebo výpis z evidence dvakrát za 12 po sobě jdoucích měsíců), povinnost uhradit daň (postačí kumulativní nedoplatek na DPH ve výši minimálně 500 tisíc Kč evidovaný po dobu nejméně tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích), nebo povinnost součinnosti se správcem (např. plátc nereaguje řádně na výzvu nebo výzvy správce daně nebo nepředloží bez řádného odůvodnění požadované údaje nezbytné pro řádnou správu daně). Od 1. ledna 2015 je ohrožením veřejného zájmu, i pokud plátc uvede nepravdivé nebo

neúplné informace k registraci k DPH, které jsou nezbytné pro řádnou správu daně, zejména jestliže je plátce nedoplnil, a to ani ve lhůtě stanovené správcem daně, neopravil již neplatný nebo uvedl nepravdivý nebo jinak nereálný registrační údaj týkající se skutečného sídla.

Nespolehlivá osoba

Nespolehlivou osobou se dle vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní, může stát jakákoli fyzická nebo právnická osoba, pokud závažným způsobem poruší své povinnosti vztahující se ke správě DPH. Nespolehlivou osobou se ze zákona také stane nespolehlivý plátce DPH, jehož registrace k DPH byla zrušena.

Za nespolehlivou osobu tedy může správce daně označit jakoukoliv fyzickou nebo právnickou osobu, a to i tu, která není plátcem DPH, pokud závažným způsobem poruší své povinnosti vztahující se ke správě DPH obdobně jako je tomu u nespolehlivého plátce. Tento nový institut se bude vztahovat nejen na povinnosti vyplývající ze zákona o DPH, ale taktéž povinnosti dle daňového řádu, přičemž dle důvodové zprávy k zákonu „*co se rozumí „porušením povinností vztahujících se ke správě daně z přidané hodnoty“*“, je stejně jako v případě nespolehlivého plátce ponecháno aplikační praxi a metodické činnosti správce daně.“ I v tomto případě lze tedy očekávat vydání podobné informace Generálního finančního ředitelství, jako tomu je v případě nespolehlivého plátce, případně se bude tento pokyn aplikovat podpůrně i pro nespolehlivé osoby.

Institut nespolehlivé osoby má mířit zejména na daňové subjekty, které se registrovaly dobrovolně k dani z přidané hodnoty, avšak následně jim byla tato registrace zrušena z důvodu porušení povinností vztahujících se ke správě daně. V novele je totiž výslovně uvedeno, že nespolehlivou osobou bude nespolehlivý plátce, kterému byla zrušena registrace DPH a který závažným způsobem porušil své povinnosti z pohledu správy DPH, kvůli kterým získal status nespolehlivého plátce. Tyto osoby se tedy již nebudou moci znovu registrovat jako plátcí DPH, aniž by existoval záznam o jejich nespolehlivosti.

Stejně jako v případě nespolehlivého plátce vznikne i seznam nespolehlivých osob, přičemž důsledky obchodování s těmito osobami budou podobné.

Závěr

Každý subjekt by měl věnovat zvýšenou pozornost při výběru svých obchodních partnerů a kontrolovat, zda tito nejsou případně vedeni jako nespolehliví plátcí DPH, anebo v případě přijetí novely jako nespolehlivé osoby.

V případě uzavření obchodu s nespolehlivou osobou je hrozbou nejen ručení pro případ neodvedené daně, ale i automatické zahrnutí subjektu do podvodných řetězců např. v rámci tzv. karuselových podvodů.

Subjekty jsou obecně povinny postupovat s péčí řádného hospodáře, přičemž do této nepochybně patří i jistá opatrnost při výběru obchodních partnerů. I když subjekty nebudou fakticky zapojeny do možného podvodného jednání jiných osob, může se ignorováním zápisu údaje o nespolehlivé osobě pro účely daně z přidané hodnoty výrazně zhoršit jejich postavení v rámci případného daňového řízení nebo dokonce trestního řízení, kdy bude těžce prokazováno, že jejich jednání nebylo úmyslné.



Mgr. Radek Salajka, LL.M.,
advokát



Mgr. Lenka Zbytovská,
advokátní koncipientka

[SALAJKA & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Praha | Zlín

Vladislavova 17
110 00 Praha 1

Příkrá 441
760 01 Zlín 1

Tel.: +420 602 636 939

e-mail: office@salajkapartners.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)

- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)